

Sikkerhedsstyrelsen er den danske myndighed, der forvalter lovgivningen for faste elinstallationer. Arbejdstilsynet er myndighed for el på maskiner både i forhold til den praktisk brug og Maskindirektivet.

Krav

- Arbejde, der involverer elektrisk spænding, skal planlægges og udføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt, så el-ulykker undgås.
- Maskinerne skal være sikre at anvende i forhold til risiko for el-ulykker, også ved rengøring, justering og vedligehold.
- Maskinerne skal have nødstop og aflåselige sikkerhedsafbrydere, der virker.
- Medarbejderne skal være instrueret i korrekt adfærd i forhold til el-sikkerhed.
- Medarbejderne skal være bevidste om, hvilke kompetencer de har i forhold til el-sikkerhed.



Gode råd

- Ledelsen bør have en klar holdning til el-sikkerhed, både i ord og handling.
- Instruksen til medarbejderne bør tage udgangspunkt i den enkeltes kompetencer samt lovgivningen indenfor området.
- Medarbejderne skal påvirkes til korrekt sikkerhedsadfærd.
Det vil blandt andet sige, at medarbejderne kun udfører arbejde, de er uddannet til.
- Alle medarbejdere bør instrueres i at være opmærksomme på fejl og risici ved elektrisk udstyr, og at fejl skal meldes videre, så det kan blive rettet med det samme.
- Mange el-ulykker sker på grund af misforståelser. Der bør være faste procedurer for at tage maskiner sikkert ud af drift og sikre, at de er spændingsløse (LOCK OUT), samt for mærkning af maskiner, hvis det er nødvendigt at arbejde på dem under spænding (TAG OUT).
- Førstehjælp ved el-ulykker stiller blandt andet særlige krav til at sikre, at andre ikke får stød, mens de prøver at hjælpe.
- Brande i elinstallationer stiller særlige krav til valg af slukningsmiddel.
- Overvej om der er brug for at justere i jeres beredskabsplaner.

Referencer

- [Sikkerhedsstyrelsens hjemmeside](#)
- [BFA Industri – Sikkerhed ved service og reparation](#)

Hånd/fingre-ulykker fra mekaniske påvirkninger (mekaniske skader) kan opstå i mange forskellige arbejdsituationer med manuel håndtering, f.eks. ved brug af kniv og håndværktøj, ved håndtering af skarpe og tunge materialer, betjening af maskiner og køretøjer. Der kan være tale om slag, klemning, skære/snitte, fald mm. Konsekvensen kan være småskrammer, blå mærker, snit- og andre sår, forstuvning, knoglebrud og amputationer.



Krav

- Alt arbejde skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så ingen udsættes for risici, der kan føre til en ulykke.
- Medarbejderne skal være instrueret i arbejdsopgaverne med manuel håndtering og maskiner mm., og der skal føres tilsyn med arbejdet.
- Maskiner, udstyr og værktøjer mm. skal være sikre at arbejde med i forhold til drift, rengøring og vedligeholdelse.
- Medarbejdere skal anvende handsker, hvor der er fastsat krav herom, samt hvor der vurderes et yderligere behov.
- De egnede handsker skal være let tilgængelige.

Gode råd

- Ved risiko for hånd-fingre skader skal der foretages en risikovurdering, som vil afdække et evt. behov for forebyggende tiltag. Husk alle forhold, der kan have betydning, som f.eks. kulde.
- Brug med fordel STOP-princippet i forebyggelsesarbejdet:
 - Substitution, f.eks. at fjerne faren fysisk.
 - Tekniske foranstaltninger, f.eks. at afskærme risici eller ændre værktøjsvalget.
 - Organisatoriske foranstaltninger, f.eks. at ændre arbejdsmetoden.
 - Personlige værnemidler, f.eks. at anvende handsker.
- Ved brug af handsker skal der vælges en type, der beskytter mod mekaniske risici. Disse følger standarden EN388, som angiver beskyttelse i forhold til slitage, skærefasthed, rivstyrke, punktering og skærefasthed i henhold til ISO. De er mærket med fire tal og et bogstav, f.eks. 2325C, hvor jo højere tal/bogstav betyder bedre beskyttelse.
- De generelle krav til handsker, som følger standarden EN 420, gælder også. Handsker er personlige, skal være i korrekt størrelse, være let tilgængelig og skal opbevares korrekt i et ikke-forurenende miljø.
- Vurder, om handskerne også skal beskytte mod andre skader, såsom kemi, varme og kulde, hvis arbejdet indebærer skiftende risici, der ellers kræver hyppigt skift af handsker.
- Handsker, der beskytter mod flere risici, kan opfordre til korrekt brug og dermed beskytte hænder og fingre effektivt. Til mange opgaver er det muligt at få handsker, der både giver kemisk og mekanisk beskyttelse.
- Foretag med fordel følgende tiltag: Fjern genstande, der kan øge risici. Brug håndtag på udstyr. Afskærm spidse/skarpe genstande. Flyt hænder ud af risikozonen. Grib ikke faldende genstande - lad dem falde. Brug korrekt værktøj, sikkerhedsknive og værnemidler.

Referencer

- Om forebyggelsesprincip i bekendtgørelse om [arbejdets udførelse, bilag 1](#)
- [Vejledning om at anvende handskerne rigtigt.](#)
- BFA-I's [Handsker – en vejledning om brug af handsker](#)

En arbejdsulykke er en pludselig hændelse i forbindelse med arbejdet, som fører til, at en person kommer fysisk eller psykisk til skade.

En arbejdsulykke kan efter arbejdsskadesikringsloven også være en skade, der opstår efter en påvirkning, der har varet i højst fem dage.

Krav

- Arbejdspladser skal være indrettet, have det rette udstyr og arbejdet organiseret, så ulykker kan undgås.
- Medarbejderne skal oplyses om evt. risici ved arbejdet og instrueres samt oplæres, så de kan udføre arbejdet på en farefri måde.
- Ulykker, der har medført 1 dags fravær eller mere, skal anmeldes inden 14 dage efter ulykken er sket.
- Arbejdsulykker skal anmeldes i EASY på virk.dk. EASY er Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets system til at anmelde arbejdsulykker.
- Når der anmeldes via EASY, sørger systemet for at de rette myndigheder og parter bliver orienteret.
- Ulykker skal undersøges og forebygges, så lignende ulykke ikke sker igen.



Gode råd

- Udarbejd en sikkerhedspolitik, hvor de mål som virksomheden vil arbejde hen imod beskrives specifikt og målbart.
- Få et overblik over typerne af ulykker og tilløb til ulykker og sæt indsatser i gang ud fra temaer.
- Kortlæg risici og foretag også gerne registrering af risikoobservationer, som alle bør risikovurderes. Sæt handling på registrerede risici.
- Tag gerne fotos i forbindelse med ulykker og tilløb til ulykker.
- Lav et grundigt analysearbejde af ulykker og tilløb til ulykker, hvor der afdækkes bagvedliggende årsager. Det er en god ide at uddanne og træne arbejdsmiljøorganisationen i en eller flere metoder hertil.
- Motiver til en sikker adfærd.
- Ledelsen bør være helt afstemt mht. holdninger og prioritering i forhold til det ulykkesforebyggende arbejde, så de kan bakke op og være synlige rollemodeller i hverdagen.
- Arbejdsmiljøorganisationen (AMO) kan synliggøre fokus på sikkerhed og forebyggelse gennem kampagner, at være rollemodeller og i hverdagen gennem samtale og opmærksomhedsfremmende aktiviteter.
- Synliggør indsatser og tiltag i det forebyggende arbejde over for medarbejderne, og inddrag dem.

Referencer

- Arbejdstilsynets hjemmeside om [Anmeldelse og forebyggelse af arbejdsulykker](#).
- Arbejdstilsynets vejledning om [Forebyggelse af ulykkesrisici ved hjælp af orden og ryddelighed, F.0.6-2, 2005 \(opdateret 2014\)](#)
- Arbejdstilsynets vejledning om [Forebyggelse af arbejdsulykker i store og mellemstore virksomheder, F.0.5, 2003](#)
- Arbejdstilsynets vejledning om [Faldrisiko på gulv, A.1.6, 2002](#)
- BFA-I's hjemmeside: [Vejen til bedre sikkerhed](#)
- BFA-I's vejledning: [Forebyggelse af arbejdsulykker i industrivirksomheder](#)